

KỸ NĂNG TƯ DUY PHẢN BIỆN (CRITICAL THINKING)

Tuần 3

1

KỸ NĂNG TƯ DUY PHẢN BIỆN LÀ GÌ

- Tư duy phản biện là các mà chúng ta phân tích, đánh giá ý kiến của mình và người khác một cách hợp tình, hợp lý, khách quan.
- Tư duy phản biện (critical thinking) là một kĩ năng trong đó người suy nghĩ chủ động hướng tới những vấn đề và tình huống phức tạp dựa trên những suy nghĩ, quan điểm và niềm tin của mình.
- Người phản biện có thể khiến chính những suy nghĩ, quan điểm và niềm tin của người đề xuất trở nên hợp lí và chính xác hơn bằng cách tự khám phá, đặt ra hàng loạt câu hỏi và tìm ra câu trả lời hay giải pháp cho chính những câu hỏi đó.

2

2

Top 10 skills

in 2020

1. Complex Problem Solving
2. Critical Thinking
3. Creativity
4. People Management
5. Coordinating with Others
6. Emotional Intelligence
7. Judgment and Decision Making
8. Service Orientation
9. Negotiation
10. Cognitive Flexibility

in 2015

1. Complex Problem Solving
2. Coordinating with Others
3. People Management
4. Critical Thinking
5. Negotiation
6. Quality Control
7. Service Orientation
8. Judgment and Decision Making
9. Active Listening
10. Creativity

TẠI SAO CẦN TƯ DUY PHẢN BIỆN

- Tránh khỏi các rủi ro không đáng có, nhìn ra những khuyết điểm
- Thúc đẩy sự cải tiến, hoàn thiện hơn về ý tưởng
- Cải thiện chất lượng ý kiến/vấn đề
- Xúc tác cho sáng tạo
- Đa góc nhìn cho 1 vấn đề
- Kỹ năng quan trọng trong thế kỷ 21
- Chủ động và kiểm soát tốt hơn mọi mặt trong cuộc sống

3

3

LUYỆN TẬP TƯ DUY PHẢN BIỆN

- Luyện khả năng quan sát
- Phân tích sự việc
- Luôn tò mò, đặt câu hỏi và tìm kiếm câu trả lời
- Tìm kiếm thông tin
- Luyện tư duy logic
- Khả năng tự loại cái tôi
- Kỹ năng ra quyết định.

4

4

CÁC BƯỚC HÌNH THÀNH TƯ DUY PHẢN BIỆN

- Thu thập kiến thức hoặc thông tin
- Hiểu những gì mình đọc và nghe
- Áp dụng những gì đã hiểu vào các trường hợp cụ thể
- Phân tích thông tin mình hiểu
- Tổng hợp và sử dụng sáng tạo những gì đã hiểu và phân tích
- Đánh giá, phê bình những gì đã hiểu hay đã phân tích

5

5

THỰC HÀNH TƯ DUY PHẢN BIỆN

- Đặt những câu hỏi giản đơn cho bản thân
- Đặt câu hỏi để kiểm tra những giả định tưởng như rất cơ bản
- Nhận biết cách bản thân tư duy, tránh các thành kiến cá nhân khi đưa ra quyết định
- Đặt câu hỏi ngược để tìm hiểu bản chất vấn đề
- Tìm hiểu và đánh giá những chứng minh đã có
- Tự suy nghĩ, xem xét tính đúng sai của dữ liệu
- Hiểu rằng không ai sử dụng tư duy phản biện 100% mọi lúc mọi nơi

6

6

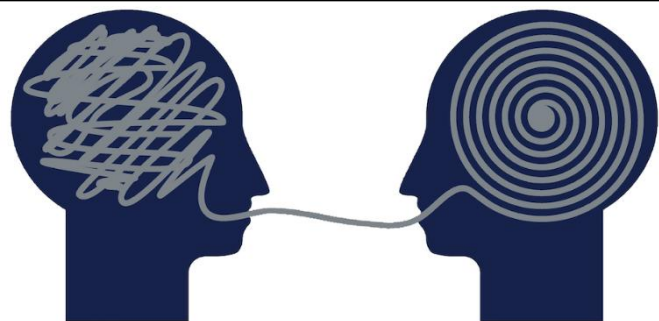
LUYỆN TẬP TƯ DUY PHẢN BIỆN

1. **Lifehacker**: Tìm hiểu mọi thứ dưới nhiều góc độ.
2. **Library of Congress**: Thư viện kiến thức trực tuyến.
3. **Boundless**: Thư viện sách trực tuyến, miễn phí.
4. **TED Talks**: Học hỏi kiến thức được chia sẻ từ các chuyên gia, cách họ trình bày để bảo vệ ý kiến của mình.
5. **Reddit Lectures**: Bộ sưu tập những bài giảng hàng đầu từ chuyên gia, học viện, chính phủ, nhà lãnh đạo.
6. **UReddit**: Các khóa học về nghệ thuật, khoa học máy tính, ngôn ngữ, toán học, thống kê và nhiều hơn nữa.
7. **MeetUp**: Học hỏi kinh nghiệm, chia sẻ những gì bạn biết và xem xét vấn đề trên nhiều khía cạnh mới.
8. **PBS Video**: Các bộ phim tài liệu chuyên sâu, miễn phí.
9. **MIT Open Courseware**: Các khóa học về chương trình máy tính lý tưởng cho những người mới bắt đầu.
10. **FutureLearn**: Các khóa học trực tuyến miễn phí đến từ hơn 40 trường đại học.

7

7

ĐẶC TRƯNG CỦA TƯ DUY PHẢN BIỆN

JUDGING

1. Ego-driven
2. Self-preservation
3. Self is important, others matter less
4. Feelings-motivated
5. Fear-based
6. Close-minded
7. Irrational, biased
8. Based on personal significance
9. Problem-focused

CRITICAL THINKING

1. Mission-driven
2. Driven by team purpose
3. Selfless, team is important
4. Rational, thoughtful
5. Logical
6. Open-minded
7. Data-driven, objective analysis & evaluation
8. Empathy-based
9. Solution-focused

8

ĐẶC TRƯNG CỦA TƯ DUY PHẢN BIỆN

- Mang tính khách quan
- Tư duy phản biện hay còn gọi là tư duy phê phán khác hoàn toàn với **phá đám** hay **bàn lùi**.
- Không mang tính thắng thua
- Một kỹ năng trong làm việc nhóm, học tập chủ động hoặc làm việc độc lập
- Ý kiến phản biện thường là của thiểu số
- Mang tính tranh luận cao → tập thể tiến về phía trước
- Chia làm 2 loại:
 - **Tư phản biện**: là tự mình phản biện những ý nghĩ, hành động của chính bản thân mình.
 - **Tư duy phản biện ngoại cảnh**: là việc tiếp nhận những thông tin ngoại cảnh một cách nhiều chiều, không dễ dãi.

9

9

VÍ DỤ TƯ DUY PHẢN BIỆN

- TÌNH HUỐNG 1: GÓP Ý VỀ VẤN ĐỀ XÃ HỘI (SÂN BAY TÂN SƠN NHẤT NÊN MỞ RỘNG HAY ĐỂ NGUYỄN, SÁCH GIÁO KHOA CÔNG NGHỆ GIÁO DỤC LỚP 1, v.v.)
- TÌNH HUỐNG 2: GIÁO VIÊN PHẢN BIỆN KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP SINH VIÊN
- TÌNH HUỐNG 3: CÁC THÀNH VIÊN HỌP ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ CỦA 1 PHƯƠNG PHÁP THỰC HIỆN ĐỒ ÁN
- TÌNH HUỐNG 4: CÁC CHUYÊN GIA CHO Ý KIẾN ĐÁNH GIÁ VỀ 1 ĐỀ TÀI NGHIÊN CỨU KHOA HỌC
- TÌNH HUỐNG 5: ĐÁNH GIÁ, HỎI ĐÁP Ở 1 CUỘC THI KHỞI NGHIỆP
- TÌNH HUỐNG 6: BẠN ĐÁNH GIÁ THẾ NÀO VỀ VIỆC VINGROUP THÀNH LẬP HÃNG XE VINFAST THƯƠNG HIỆU XE HƠI VIỆT ?
- TÌNH HUỐNG 7: BẠN ĐÁNH GIÁ THẾ NÀO VỀ VIỆC SẢN XUẤT ĐIỆN THOẠI BPHONE ?

10

10

BÀI TẬP

Tại sao sữa được chứa trong hộp giấy chữ nhật, trong khi nước ngọt lại được chứa trong lon trụ tròn?

11

11

BÀI TẬP

Cho biết từ nào trong hình có thể lược bỏ đi để câu gọn mà không mất ý.

12

12

BÀI TẬP

Cho biết từ nào trong hình có thể lược bỏ đi để câu gọn mà không mất ý.

13

13

BÀI TẬP

Việt Nam và mỗi bản thân nên làm gì trước làn sóng CM Công nghiệp lần 4? Bằng cách tự phản biện chúng ta nên cố sức hay thận trọng trước từ khóa “CM Công nghiệp 4”?

- Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang diễn ra từ những năm 2000 gọi là cuộc cách mạng số, thông qua các công nghệ như Internet vạn vật (IoT), trí tuệ nhân tạo (AI), thực tế ảo (VR), tương tác thực tại ảo (AR), mạng xã hội, điện toán đám mây, di động, phân tích dữ liệu lớn (SMAC)... để chuyển hóa toàn bộ thế giới thực thành thế giới số.
- Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư tác động mạnh mẽ trên nhiều lĩnh vực, với sự xuất hiện của robot có trí tuệ nhân tạo mang lại nhiều ứng dụng trong xã hội. Nhờ công nghệ AI, người máy làm việc càn thông minh, có khả năng ghi nhớ, học hỏi vô biên, trong khi khả năng đó ở con người càng già càng yếu đi. Ưu điểm làm việc 24/24, không cần trả lương, đóng thuế, bảo hiểm... của robot cũng đang đe dọa đến sự tương quan trong việc sử dụng lao động là người thật hay người máy.
- Trong cuộc cách mạng công nghiệp thứ tư, những yếu tố mà các nước như Việt Nam đã và đang tự coi là có ưu thế như lực lượng lao động thủ công trẻ, dồi dào sẽ không còn là thế mạnh nữa, thậm chí bị đe dọa nghiêm trọng. Trong tương lai, người dân có thể mất việc làm, bởi những lĩnh vực mà công nghệ robot có thể tác động tới trải dài từ dệt may, dịch vụ, giải trí cho đến y tế, giao thông, giáo dục...

14

14